

בבא בתרא עט

משנה במעילה יג - תנן התם :

אבל הקדיש בור ואחר כך נתמלא מים; אשפה ואחר כך נתמלאה זבל; שובך ואחר כך נתמלא יונים; אילן ואחר כך נשא פירות; שדה ואחר כך נתמלאה עשבים		כל הראוי למזבח ולא לבדק הבית; לבדק הבית ולא למזבח; לא למזבח ולא לבדק הבית – מועלין בהן ובמה שבתוכן. כיצד? הקדיש בור מלאה מים; אשפות מלאות זבל; שובך מלא יונים; שדה מלאה עשבים; אילן נשוי פירות
רבי יוסי הקדיש את השדה ואת האילן – מועלין בהן ובגידוליהם, מפני שהן גידולי הקדש.	רבי יהודה מועלין בהן, ואין מועלין במה שבתוכן	מועלין בהן ובמה שבתוכן

ברייטא על המשנה: תניא, אמר רבי: נראין דברי רבי יהודה – בבור ושובך, ודברי רבי יוסי – בשדה ואילן. קושי על הברייטא: האי מאי?

- בשלמא "נראין דברי רבי יהודה בבור ושובך" – מכלל דפליג אשדה ואילן,
 - אלא "נראין דברי רבי יוסי בשדה ואילן" – מכלל דפליג בבור ושובך?! והא רבי יוסי "שדה ואילן" קאמר!
- ניסיון לענות ודחיית: וכי תימא: לדבריו דרבי יהודה קאמר; והתניא, אמר רבי יוסי: אין אני רואה דבריו של רבי יהודה בשדה ואילן, מפני שהן גידולי הקדש. בשדה ואילן הוא דאין רואה, הא בבור ושובך – רואה!

תירוץ: הכי קאמר: נראין דברי רבי יהודה לרבי יוסי, בבור ושובך – שאף רבי יוסי לא נחלק עליו אלא בשדה ואילן, אבל בבור ושובך מודי ליה.

הבאת ברייתא: תנו רבנן :

רבי אלעזר ברבי שמעון	תנא קמא	
אף מועלין במה שבתוכן	מועלין בהן, ואין מועלין במה שבתוכן	הקדישן ריקנין ואחר כך נתמלאו
סבר לה כרבי יוסי	סבר לה כרבי יהודה	רבה – גירסה 1 – מחלוקת בשדה ואילן
ואלא הא דתניא: הקדישן מלאין – מועלין בהן ובמה שבתוכן, ורבי אלעזר ברבי שמעון מחליף; ואי בשדה ואילן, אמאי מחליף?	אבל בבור ושובך – דברי הכל מועלין בהן ואין מועלין במה שבתוכן	קושי של אביי
סבר כרבי מאיר, דאמר: אדם מקנה דבר שלא בא לעולם	סבר לה כרבנן, דאמרי: אין אדם מקנה דבר שלא בא לעולם	רבה – גירסה 2 – מחלוקת בבור ושובך
אימור דשמעת ליה לרבי מאיר – כגון פירות דקל, דעבידי דאתו; הני – מי יימר דאתו?	אבל בשדה ואילן – דברי הכל מועלין בהן ובמה שבתוכן	קושי על רבה
משכחת לה במים הבאין דרך חצרו לבור, ויונים הבאין דרך שובכו לשובך.		תירוץ - רבא

הסבר הברייטא שצוטטה מקודם

ורבי אלעזר ברבי שמעון מחליף	הקדישן מלאין – מועלין בהן ובמה שבתוכן	
סבר לה כאבוח, דאמר: דנין דין גבוה מדין הדיוט, מה דין הדיוט – מצי אמר: בירא זביני לך, מיא לא זביני לך; אף דין גבוה – בירא אקדיש, מיא לא אקדיש. ודין הדיוט לא?! והתנן: מכר בור – מכר מימיו!	סבר: אין דנין דין גבוה מדין הדיוט	כגון שהקדיש בור סתם
אמר רבא: מתניתין יחידאה היא – דתניא: מכר בור – לא מכר מימיו. רבי נתן אומר: מכר בור – מכר מימיו.		קושי תירוץ

